

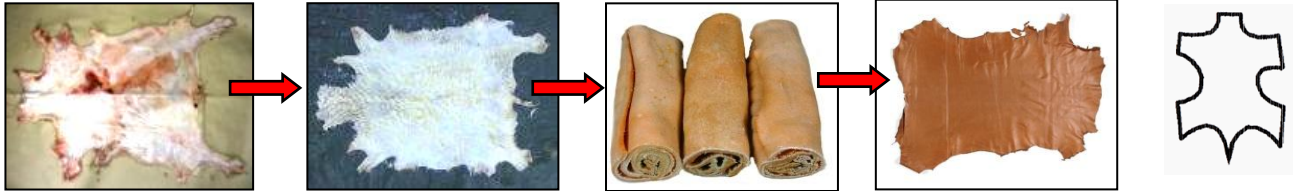
Materiály na výrobu obuvi

- useň, poroměry, pryž, plasty, textilie, (korek, dřevo - na podešve)

1) Useň

- **složení kůže** - pokožka, škára, podkožní vazivo
- **dělení usní** podle **původu** - hověžiny, teletiny, vepřovice, skopovice, kozinky, koniny, usně z hadů a ještěřů
- **podle použití při výrobě** - na svršky obuvi, podšívky nebo spodní dílce
- **vlastnosti usňové obuvi** -
- získává se zpracováním nestálé **surové kůže**, která v čerstvém stavu obsahuje asi **70 % vody**

Nejdůležitější fáze **koželužského postupu zpracování surové kůže na useň** je **ČINĚNÍ!**

činění = **zahuštění pomocí chemikálií** - vzniklá **useň je pevná, houževnatá, odolá vůči vodě**

postup zpracování lze rozpoznat podle barvy usně:

chromočinění - trísločinění zámišnictví jirchářství.....

vlastnosti zámiše (semiše) -

konečné úpravy usní - barvení, napouštění tukem pro snížení propustnosti pro vodu, hlazení, dezénování ...

broušení usní - vzniká **velur (hrubší omak) nebo nubuk (jemnější omak)**

2) Pryž

- vyrábí se vulkanizací kaučuku - může být **syntetická nebo přírodní**
- **použití** - **celopryžová obuv** - holiny, obuv do vody; **podešve** (kecky)
- Vibram -
- Surovka -
- lehká pěnová pryž -

3) Plasty - PVC, PE, PP, PUR, PUR pěna, PAD

- **použití** - celoplastová obuv, podešve, obuvnické díly (podpatky, patníky, klenky ...), podšívky
 - **nevýhoda** - **špatné hygienické vlastnosti**
 - **koženka** - **textilní podklad + vrstva plastu**, levná - **nízká cena, různý vzhled, snadná údržba**
 - **poroměry** = **plastové usně**, vzhledem se podobají přírodní usni
 - vlastnosti poromerů -
- Poromerová obuv **se nevytahuje**, proto **musí odpovídat velikosti nohy!**

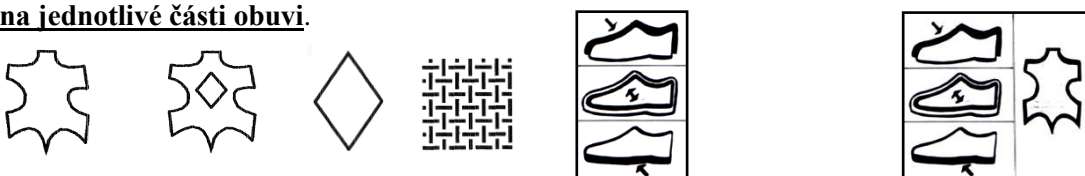
4) Textil

- užití na svršky (letní, zimní a společenská nebo domácí obuv), podšívky, oteplovací vložky (plyš), vyztužovací dílce
- **vlastnosti**: lehký, měkký, hřejivý, prodyšný

Značení obuvi

Dle zákona na ochranu spotřebitele a vyhlášky EU se obuv označuje **piktogramy**, které určují **materiál použitý na jednotlivé části obuvi**.

Zdravotní požadavky na obuv

Obuv pro celodenní nošení musí splňovat tato základní zdravotní hlediska:

- dostatečný **prostor v prstové části** - **nadměrek 12 mm**, dostatečně prostorná špička boty
význam -
- dostatečná **ohybnost** - význam -
- **podešev tlumící nárazy** - **antishock systém** - význam -
- **výška podpatku** - dětská .. 1,5 cm - pánská .. 2,5 cm - dámská .. 2,5 cm (minimálně)
- dostatečně **pevný a rozměrný opatek** - význam -
- **správně anatomicky tvarovaný svršek obuvi a stélka obuvi**
rovné stélky nepodepírají nožní klenbu - riziko vzniku
- **zdravotně nezávadný materiál** - jinak riziko -
- **musí odpovídat účelu použití**

Vady nohou - mohou být **vrozené nebo získané nošením nevhodné obuvi**

Příklady získaných vad -

Pomůcky pro korekci vad nohou a zlepšení hygienických vlastností obuvi

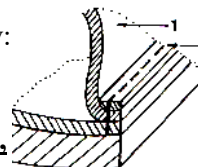
srdíčka, řasy, špičky, meziprstní separátory, patičky, půlstélky, podpatěnky
ortopedické vložky, vložky oteplovací, hygienické na bázi aktivního uhlí

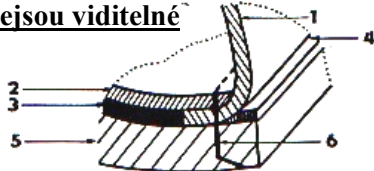
Způsoby výroby obuvi

Obuv je rozřazena podle **způsobu spojení svršku se spodkovými dílci obuvi**. Rozlišuje se obuv:

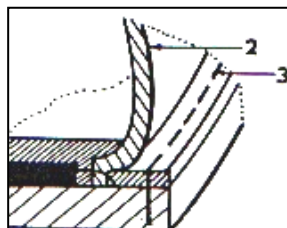
- **lepená** - podešev je připojena ke svršku pomocí lepidel, jedná se o nejčastější způsob výroby
- **flexiblová** - **ohybná obuv**, svršek je připojen k podešvi prošitím, **může propouštět vodu švy**, švy jsou po obvodu obuvi **jasně viditelné** jako **výrazné štepování**

- **prošívání** - **velmi pevná obuv s vysokou životností**, svršek je spojen s podešví šitím, **švy nejsou viditelné**

- **rámová** - **velmi pevná obuv**, pomocí **dvojitého šití** se spojí svršek s podešví, **švy nejsou viditelné**

- **lisovaná obuv** - hotová pryžová podešev je připojena lisováním za vyšší teploty - např. **kecky**

- **vstříkovaná obuv** - **do formy se nastříkne plast nebo guma**, která vytvoří podešev

Vstříkovaním lze vyrábět i **celou obuv nastříknutím**:
gumy do formy - např.
plastu do formy - např.

- **obracená obuv** - svršek se sešíje s podešví po rubu a pak se obuv obrátí na lícovou stranu

